

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Izricanje prvostepene presude

Strana 1

1 Utorak, 16. jul 2024.

2 [Javna sednica]

3 [Izricanje prvostepene presude]

4 [Optuženi ulazi u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 14:00h

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobar dan,
7 pozdravljam vas.

8 Pre nego što počnemo, htela bih da pružim priliku
9 fotografima da naprave nekoliko snimaka. Izvolite.

10 U redu.

11 Molim da se najavi predmet.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Ovo je
13 predmet KSC-BC-2020-04, specijalizovani tužilac protiv Pjetera
14 Shale.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

16 Najpre, molim da se strane predstave.

17 G. tužioče, ko je u timu tužilaštva?

18 G. DE MINICIS: [Prevod] Dobar dan, časni sude.

19 Pozdravljam sve u sudnici i izvan sudnica [kao što je
20 prevedeno] -- izvan sudnice. U timu tužilaštva su Kimberly
21 West, specijalni [kao što je prevedeno] tužilac, Julie Mann,
22 naš koordinator za predmet i Eva Wyler, Gaia Pergolo i ja,
23 Filippo de Minicis.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

25 Zastupniče žrtava, izvolite.

1 G. LAWS: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Ja sam Simon
2 Laws, zastupnik žrtava u ovom predmetu, zajedno sa Mariom
3 Radziejowskom. Hvala.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Odbrana.

5 G. GILISSEN: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Ovde smo sa
6 g. Pjeterom Shale -- Shalom, shodno vašem nalogu. Ja sam g.
7 Gilissen, branilac g. Shale. Sa mnom je g. Aouini, zatim gđa
8 Leto Cariolou, kobranilac, gđa Dženeta Petravica, naš
9 koordinator za predmet, zatim Kailin Chen, Juliette Healey,
10 Judit Kolbe i gđa Alana Goncalves, pravni pomoćnici. Hvala.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

12 Sad se obraćam Sekretarijatu.

13 G. NILSSON: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Dobro dan,
14 kolege. Jonas Nilsson, zamenik sekretara. Zastupam
15 sekretarijat danas.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

17 Pretresni panel I danas izriče prvostepenu presudu u
18 predmetu Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Shale. Panel
19 čine sudija Roland Dekkers, sudija Gilbert Bitti, rezervni
20 sudija Vladimir Mikula i ja, Mappie Veldt-Foglia,
21 predsedavajući sudija.

22 Presuda se izriče u ime naroda Kosova na javnoj sednici i
23 u prisustvu g. Shale, optuženog.

24 Ovaj predmet tiče se radnji i postupaka optuženog Pjetera
25 Shale, približno u periodu od 17. maja 1990 [kao što je

1 prevedeno] 1999, do 5. juna 1999.

2 Današnja presuda je druga presuda za ratne zločine koju
3 donosi ovaj sud. Ona doprinosi ostvarivanju pravde za žrtve i
4 utvrđivanju odgovornosti za teška kršenja međunarodnog
5 humanitarnog i krivičnog prava iz nadležnosti Specijalizovanih
6 veća.

7 U nastavku ću pročitati sažetak glavnih zaključaka, koje
8 je doneo ovaj panel. Ovaj sažetak nije sastavni deo
9 prvostepene presude. Za odluke i zaključke panela, merodavna
10 je isključivo prvostepena presuda. Presuda će biti dostupna
11 javnosti na kraju ove sednice. Sažetak presude biće objavljen
12 na *web site-u* Specijalizovanih veća.

13 Ovaj predmet tiče se ratnih zločina koji su izvršeni u
14 nekadašnjoj fabrici metala, u mestu Kukeš, u Albaniji,
15 približno od 17. maja 1999, do 5. juna 1999. Tokom
16 inkriminisanog perioda, fabrika metala u Kukešu koj -- služila
17 je kao štab Oslobodilačke vojske Kosova i korišćena je za
18 različite namene, uključujući regrutaciju, mobilizaciju i
19 pozadinsko obezbeđenje.

20 Panel je tokom suđenja od više svedoka dobio uverljiva,
21 dosledna i međusobno saglasna svedočenja o tome da su određeni
22 pripadnici OVK, koristili fabriku metala u Kukešu za
23 zatvaranje, saslušavanje i zlostavljanje lica, za koja su
24 smatrali da saraduju sa srpskim vlastima, da su povezana s tim
25 vlastima, ili ih podržavaju, odn. lica za koja su mislili da

1 nedovoljno podržavaju aktivnosti OVK.

2 Ča [sic] -- tačan broj zatvorenika u fabrici metala u
3 Kukešu tokom inkriminisanog perioda nije poznat, ali se
4 procenjuje da ih je bilo oko četrdeset, među kojima su bile i
5 najmanje tri žene. Panel je utvrdio identitet osamnaest lica
6 zatvorenih u fabrici metala u Kukešu, u periodu na koji se
7 odnosi optužnica.

8 Panel je ovo suđenje vodio u kontekstu kontinuirane
9 prakse zastrašivanja svedoka. Te okolnosti imale su vidljivog,
10 mada ne uvek istog uticaja na iskaze nekih svedoka koji su
11 svedočili pred panelom. Imajući to u vidu, valja napomenuti da
12 je panel tokom suđenja saslušao nekoliko svedočenja iz prve
13 ruke o traumatičnim iskustvima koja su stranici doživeli tokom
14 zatvoreništva u fabrici metala u Kukešu, i trajnim fizičkim i
15 psihičkim posledicama, koja su ta iskustva ostavila na njihove
16 živote, ili život članova njihovih porodica.

17 Žrtve su pretežno bili kosovski Albanci koji su stradali
18 od ruku drugih kosovskih Albanaca. Opisi koji su dale te
19 žrtve, bili su slikoviti, detaljni i upečatljivi. Neki od tih
20 svedoka imali su status žrtve učesnika u postupku. Svedoci su
21 govorili i o svojoj potrazi za pravdom tokom proteklih 25
22 godina. Rečima jednog od njih:

23 "Da je na Kosovu bilo vladavine prava, to bi bilo
24 razrešeno, ali ko bi to mogao da učini? Niko. Niko nije tamo
25 hteo da uzme predmet i da se time pozabavi." Kraj citata.

1 U nastavku ću se kratko osvrnuti na optužbe, a potom dati
2 sažetak zaključaka panela iz prvostepene presude, u odnosu na
3 optuženog g. Shalu.

4 Počeću sa optužbama.

5 G. Shala je belgijski državljanin, rođen 17. septembra
6 1963. u Prizrenu na Kosovu. Poznat je i pod nadimkom 'Ujku',
7 što znači 'vuk'.

8 Tužilaštvo je iznelo četiri tačke optužnice, u kojima se
9 g. Shala tereti po osnovu više vidova krivične odgovornosti za
10 ratne zločine, na osnovu članova 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona o
11 Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

12 To su ratni zločini proizvoljnog lišenja slobode,
13 okrutnog postupanja i mučenja najmanje devet lica i ubistva
14 jednog lica, izvršeni u fabrici metala u Kukešu približno od
15 17. maja 1999. do 5. juna 1999.

16 G. Shala se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački
17 optužnice.

18 Sada ću se osvrnuti na biografske podatke i položaje g.
19 Shale.

20 G. Shala je bio pripadnik OVK pre i tokom inkriminisanog
21 perioda. Priključio se OVK u martu 1998, i nedugo zatim bio je
22 postavljen za starešinu ili oficira vojne policije OVK u
23 Jablanici. Na tom položaju u OVK ostao je do leta 1998, kada
24 je napustio Kosovo i otišao u Belgiju.

25 G. Shala se krajem marta 1999, ponovo priključio OVK u

1 Albaniji u mestu Kukeš, gde je ostao do juna, jula 1999, nakon
2 završetka oružanog sukoba. U periodu na koji se optužbe
3 odnose, g. Shala je u više navrata bio fizički prisutan u
4 fabrici metala u Kukešu. On je veoma često i bez ograničenja
5 dolazio i odlazio iz te fabrike. Premda tamo nije imao
6 konkretan čin ili službeni položaj, uživao je izvesnu
7 autonomiju.

8 Sada ću preći na zaključke panela o krivičnim delima ihz
9 potvrđene optužnice.

10 Počeću od tačke 1, proizvoljnog lišenja slobode.

11 Na osnovu dokaza, panel je zaključio da je najmanje
12 osamnaest lica, čiji je identitet utvrđen, bilo lišeno slobode
13 od strane pripadnika OVK u fabrici metala u Kukešu, približno
14 od 17. maja do 5. juna 1999. Dokazi pokazuju da su lica
15 hapšena i zatvarana na osnovu neodređenih optužbi da su
16 izdajnici ili saradnici srpskih vlasti, da podržavaju Srbiju
17 ili da nedovoljno podržavaju aktivnosti OVK, bilo
18 finansijski, vojno, ili politički.

19 Okolnosti hapšenja većeg broja tih lica, ukazuju na to,
20 da su unapred vršene istrage o njihovom kretanju. Neki su
21 uhapšeni u svojim domovima, neki na ulici, neki po dolasku u
22 Albaniju iz inostranstva, a neki u izbegličkim logorima, ili
23 pak tamo gde su našli sklonište nakon što su proterani s
24 Kosova.

25 Zatvorenici su odvoženi automobilima ili minibusima

1 direktno u fabriku metala u Kukešu, ili su prvo držani na
2 drugim privremenim lokacijama na severu Albanije, a potom
3 prebacivani u fabriku metala. Potrage za licima koja će
4 kasnije biti zatvorena, njihovo hapšenje i prebacivanje u
5 fabriku metala, nužno su podrazumevali značajan nivo
6 organizovanosti logistike i ljudstva.

7 Pripadnici vojne policije OVK su zajedno s drugim
8 pripadnicima OVK, imali aktivnu ulogu u hapšenju i
9 prebacivanju zatvorenika u fabriku metala. G. Shala je
10 neposredno učestvovao u prebacivanju jednog od zatvorenika u
11 fabriku metala u Kukešu.

12 Zatvorenici su kontinuirano dovođeni u fabriku metala u
13 Kukešu i puštani na slobodu. Neki su držani po nekoliko dana,
14 a neki i do mesec dana.

15 Svim zatvorenicima su tokom celog perioda zatvorenništva
16 bila uskraćena osnovna prava zagarantovana međunarodnim
17 humanitarnim pravom. Konkretno, oni nisu bili obavešteni o
18 tome, zašto su lišeni slobode, nisu bez odlaganja izvedeni
19 pred sudiju ili neki drugi nadležni organ, i nije im pružena
20 prilika da ospore zakonitost pritvora.

21 Naprotiv, kao što ću uskoro opisati detaljnije, određeni
22 broj zatvorenika je tokom zatvorenništva bio teško zlostavljan
23 od strane pripadnika OVK, među kojima je bio i g. Shala. Neki
24 su bili primorani da daju iznuđena priznanja, a jedan od njih
25 je ubijen.

1 Sada prelazim na tačke 2 i 3, surovo postupanje i
2 mučenje.

3 Na osnovu dokaza, panel je zaključio, da je najmanje
4 osamnaest lica čiji je identitet utvrđen, bilo lišeno slobode
5 i držano u fabrici metala u Kukešu, u nehumanim i
6 ponižavajućim uslovima tokom perioda na koji se optužbe
7 odnose. Zatvorenici su držani u tesnim prostorijama, bez
8 kreveta, ponekad i do trinaestoro njih u jednoj sobi.
9 Pripadnici OVK im nisu dopuštali da spavaju, maltretirali su
10 ih, ili ulazili u sobu tokom noći da iz zlostavljaju. Nisu
11 dobijali ispravnu hranu i vodu, niti su količine bile
12 dovoljne.

13 Jedan svedok se prisetio, kako bi ponekad dva zatvorenika
14 morala da podele jedno kuvano jaje. Ponekad, ne bi dobijali
15 hranu uopšte.

16 Zatvorenicima nije bilo dopušteno da se operu ili
17 presvuku. Morali su da traže dozvolu za odlazak u toalete,
18 koji su bili u lošem stanju. Zatvorenici su u toalet išli pod
19 pratnjom i ponekad bi usput bili maltretirani. Svedoci su
20 izjavili da uslovi u pritvoru, citiram "nisu bili ni za
21 životinje ili stoku", kraj citata.

22 Zatvorenici ili nisu imali odgovarajuću zdravstvenu negu,
23 ili im je ta nega bila sasvim uskraćena.

24 Povrh toga, bilo im je zabranjeno da razgovaraju
25 međusobno, što je kod njih samo pojačavalo strah i strepnje.

1 Zatvorenici su osim toga bili podvrgavani surovom
2 saslušavanju, najčešće tokom noći. Ispitivani su u vezi s
3 njihovim poslovima, o tome gde su bili pre i tokom rata,
4 njihovim odnosima sa Srbima i saznanjima o srpskim
5 kolaboracionistima. Optuživali su ih da su srpski
6 kolaboracionisti, špijuni, izdajnici, ubice ili silovatelji.
7 Neki su bili primoravani da daju pismene izjave ili priznanja.

8 Saslušanja su vodili različiti pripadnici OVK, među
9 kojima i g. Shala, Sabit Geci i Xhemshit Krasniqi. G. Shala je
10 bio prisutan i kada su drugi pripadnici OVK saslušavali
11 zatvorenike.

12 Osim nehumanih i ponižavajućih uslova zatvaranja i
13 surovih saslušavanja, panel je na osnovu dokaza utvrdio da je
14 nekoliko pripadnika OVK svakodnevno fizički i psihički
15 zlostavljalo zatvorenike. Tukli su ih tokom noći do ranih
16 jutarnjih sati, terali ih da šamaraju i udaraju jedni druge,
17 da se pretvaraju kako imaju seksualne odnose jedni s drugima i
18 primoravali ih na fizički rad. Zatvorenici su osim toga bili
19 primoravani da prisustvuju i slušaju, dok su drugi zatvorenici
20 bili fizički zlostavljani. Maltretirani su i prećeno im je
21 nasiljem ili smrću. Zbog toga su živeli u stalnom strahu da će
22 u bilo kom trenutku biti fizički zlostavljani ili čak ubijeni.

23 "Brojali smo minute do trenutka kada ćemo umreti", rekao
24 je jedan od njih, kada je svedočio o atmosferi terora i strahu
25 za svoju bezbednost.

1 Tokom saslušavanja, pripadnici OVK su neke zatvorenike
2 naročito surovo tukli i zlostavljali na druge načine. Udarali
3 su ih pendrecima i *baseball* palicama po celom telu, šutirali
4 ih, udarali pesnicama, sekli noževima, nanosili im opekotine
5 cigaretama i stavljali im so na rane. U neke zatvorenike je i
6 pucano. Od takvog zlostavljanja imali su podlive, bili su
7 obliveni krvlju, nisu mogli da stoje, a nekad su gubili svest.

8 Jedan svedok je izjavio, citiram:

9 "Ne znam koliko sam se puta u stvari unesvestio. Polili
10 bi me vodom po licu da se osvestim, ali ja bih opet izgubio
11 svest, i tako se nastavilo celu noć." Kraj citata.

12 Zatvorenike je premlaćivalo više pripadnika OVK, među
13 kojima su bili i g. Shala, Sabit Geci i Xhemshit Krasniqi.
14 Smenjivali su se dok su tukli zatvorenike. Jedan svedok je
15 opisao kako su bili koordinisani. Citiram:

16 "Dok me je jedan tukao, morao sam da odgovaram na pitanje
17 drugoga. Kada bih odgovorio, sledeći bi rekao zašto mu ne
18 odgovaram na pitanje. Nikako nisam uspevao da završim sa
19 odgovorom, pre nego što mi neko drugi postavi sledeće i počne
20 da me tuče." Kraj citata.

21 Fizičko i psihičko zlostavljanje, zajedno sa nehumanim
22 uslovima zatvaranja, na zatvorenike su ostavljali trajne
23 posledice, kako fizičke tako i fizičke, povrede glave,
24 opekotine, prelome udova i polomljene zube, uporan i jak bol u
25 celom telu, osećaj stida, straha na primer od odlaska na posao

1 ili izlaska iz kuće bez pratnje, osećaj da nisu bezbedni. Oni
2 sami ili članovi porodice i posttraumatski stresni poremećaj
3 sa simptomima kao što su noćne more, ponovno proživljavanje
4 traumatičnih događaja i nevoljna traumatična sećanja.

5 I na kraju, prelazim na tačku 4, ubistvo.

6 Panel je na osnovu dokaza zaključio da je 4. juna ili
7 približno tog datuma, grupa pripadnika OVK, među kojima su
8 bili g. Shala i Xhemshit Krasniqi, surovo zlostavljala jednog
9 od zatvorenika, žrtvu ubistva iz optužnice, kog je g. Krasniqi
10 ustrelio u nogu vatrenim oružjem. G. Shala je učestvovao u
11 zlostavljanju tog zatvorenika pre nego što je ovaj ustreljen,
12 pa čak i nakon toga,

13 O zlostavljanja i strelne rane, taj zatvorenik i žrtva
14 ubistva iz optužnice, bio je u podlivima po celom telu. Nije
15 mogao da hoda ili mokri, a strelne rane na nozi obilno su
16 krvarile, jer je arterija bila potpuno razneta. Lekar je
17 preporučio da se žrtva odvede u bolnicu u Kukešu, jer inače
18 neće preživeti, međutim, jedan od pripadnika OVK, koji je bio
19 zadužen za zatvorenike u fabrici metala u Kukešu, to nije
20 dopustio, rekavši citiram:

21 "Nismo ga toliko zlostavljali, da bismo ga ga posle slali
22 u bolnicu." Kraj citata.

23 Nakon užasne agonije, taj zatvorenik je od posledice
24 strelnih rana i uskraćivanja odgovarajuće medicinske pomoći
25 preminuo narednog dana, približno 5. juna 1999, dok je još

1 uvek bio zatvoren u fabrici metala u Kukešu.

2 Pre nego što pređem na učešće g. Shale u izvršenje
3 krivičnih dela, reći ću par reči o postojanju oružanih sukoba,
4 u čijem su konteksta -- kontekstu ta krivična dela izvršena,
5 kao i o tome da su izvršiocima znali da je taj sukob postojao.

6 Panel je zaključio da su krivična dela iz optužnice
7 izvršena u kontekstu nemeđunarodnog oružanog sukoba između OVK
8 i srpskih snaga. G. Shala i pripadnici OVK koji su bili u
9 fabrici metala u Kukešu, bili su svesni okolnosti koje su
10 ukazivale na ostojanje nemeđunarodnog oružanog sukoba. Oni su
11 takđe bili svesni da žrtve imaju status lica koje ne učestvuju
12 aktivno u neprijateljstvima, jer su bila zatvorena u fabrici
13 metala u Kukešu.

14 Sada prelazim na učešće g. Shale u izvršenju krivična
15 dela koja mu se stavljaju na teret.

16 Panel je na osnovu dokaza zaključio da je g. Shala,
17 zajedno sa drugim pripadnicima OVK, učestvovao u prebacivanju
18 jednog zatvorenika pod stražom u fabriku metala u Kukešu.

19 Pored toga, g. Shala je zajedno s drugim pripadnicima
20 OVK, u dva navrata učestvovao u saslušavanju i zlostavljanju
21 nekolicine zatvorenika. Među tim, pripadnicima OVK bili su i
22 Sabit Geci i Xhemshit Krasniqi.

23 G. Shala je bio taj koji je prvi počeo da tuče neke
24 zatvorenike. Svedoci se naročito sećaju i njegove brutalnosti.
25 Jedan od zatvorenika rekao je da je g. Shala -- ga je tukao

1 palicom za *baseball* i gumenim pendrekom i to po celom telu, pa
2 i po glavi. Dok ga je tukao, g. Shala ga je optuživao da je
3 špijun. Osim toga, g. Shala je zatvorenlicima naređivao da tuku
4 jedan drugog, iz čega se može zaključiti da je imao izvesna
5 ovlašćenja, kada je reč o zlostavljanju zatvorenika u fabrici
6 metala u Kukešu. Jednog zatvorenika, g. Shala je saslušavao sa
7 ciljem da od njega dobije priznanje.

8 Jedan od svedoka je ispričao, da dok je bio zatvoren u
9 fabrici metala, g. Shala mu je u jednom trenutku rekao,
10 citiram:

11 "Ubićemo te, pogubićemo te." Kraj citata.

12 Činjenica da je g. Shala lično učestvovao u prebacivanju
13 jednog zatvorenika u fabriku metala u Kukešu, i da je u više
14 navrata učestvovao u saslušavanju i zlostavljanju zatvorenika,
15 kao i činjenica da je znao da se u fabrici drže zatvorenici,
16 pokazuju da je on sa umišljajem učestvovao u lišenju slobode
17 tih lica, i da je znao da oni tokom zatvoreništva ne uživaju
18 nikakva osnovna prava.

19 Osim toga, g. Shala nije imao objektivnih osnova da
20 smatra da je iz bezbednosnih razloga bilo apsolutno neophodno
21 zatvoriti ta lica. Na primer, g. Shala je bio prisutan kad su
22 nekim zatvorenlicima među kojima je bio i zatvorenik, žrtva
23 ubistva iz optužnice, tokom batinanja upućivane optužbe.
24 Štaviše, on je i lično optuživao neke zatvorenike. To znači,
25 da je on bio u potpunosti svestan toga, da ti ljudi nisu

1 zatvoreni u fabrici metala u Kukešu po konkretnim optužbama,
2 odn. da njihovo zatvaranje nije bilo apsolutno neophodno iz
3 bezbednosnih razloga.

4 To što je g. Shala lično učestvovao u saslušavanju i
5 zlostavljanju nekolicine zatvorenika, takođe pokazuje da je on
6 zatvorenicima umišljajno nanosio težak bol ili patnju, sa
7 ciljem da od njih dobije informacije ili priznanje, ili sa
8 ciljem da ih kazni, zastraši, prinudi, ili ih diskriminiše na
9 političkoj osnovi.

10 Panel je zaključio i da je g. Shala imao umišljaj da
11 ubije. Na to ukazuje nekoliko faktora. Način na koji je tukao
12 zatvorenike, na primer, udarao ih je po glavi palicom za
13 *baseball* i gumenim pendrekom. To što je jednom zatvoreniku
14 izričito rekao citiram: "Ubićemo te, pogubićemo te." Kraj
15 citata. To što je bio prisutan kad su drugi pripadnici OVK
16 pištoljima tukli zatvorenike, ili čak pucali u njih, kao u
17 slučaju žrtve ubistva iz optužnice. Zatim, to što je bio
18 prisutan kada su zatvorenici izlagani ekstremnom nasilju i što
19 ih je video na primer u predelu glave, da ne mogu da se drže
20 na nogama i da gube svest. I to što je čak i posle toga
21 nastavio da učestvuje u zlostavljanju zatvorenika, uključujući
22 i žrtvu ubistva iz optužnice, nakon što je taj čovek bio
23 ustreljen i obilno krvario.

24 Sada ću preći na pravne zaključke panela.

25 Panel zaključuje, da su ostvarena sva osnovna obeležja

1 ratnih zločina proizvoljnog lišenja slobode, Tačka 1, mučenja,
2 tačka 3, i ubistva, tačka 4.

3 Što se tiče ratnog zločina surovog postupanja, tačka 2,
4 panel napominje da su činjenice na kojima se zasniva optužba
5 za surovo postupanje, iste kao i činjenice na kojima se
6 zasniva optužba za mučenje. S obzirom na to da mučenje
7 predstavlja šire krivično delo u odnosu na surovo postupanje,
8 optužba za surovo postupanje, u potpunosti je konzumirana
9 optužbom za mučenje, pa panel tačku 2 nije dalje razmatrao.

10 Kada je reč o prirodi učešću optuženog u ovim krivičnim
11 delima i vidu krivične odgovornosti, panel zaključuje da g.
12 Shala snosi individualnu krivičnu odgovornost za ratne zločine
13 proizvoljnog lišenja slobode, mučenja i ubistva, učestvovanjem
14 u osnovnom obliku udruženog zločinačkog poduhvata.

15 Učesnici u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu, među
16 kojima su Xhemshit Krasniqi, drugi pripadnici vojne policije
17 OVK, Sabit Geci i drugi pripadnici OVK, imali su zajednički
18 cilj da proizvoljno lišavaju slobode, saslušavaju, muče i
19 ubijaju zatvorenike u fabrici metala u Kukešu, za koje su
20 smatrali da saraduju sa srpskim vlastima, da su povezani sa
21 tim vlastima, ili ih podržavaju, odn. zatvorenike za koje su
22 mislili da nedovoljno podržavaju aktivnosti OVK.

23 Učestvujući u prebacivanju, saslušavanju i zlostavljanju
24 zatvorenika u fabrici metala u Kukešu, g. Shala je znatno
25 doprineo sprovođenju zajedničkog cilja.

1 G. Shala je zajedno s drugim učesnicima u udruženom
2 zločinačkom poduhvatu, delovao u okviru zajedničkog umišljaja
3 da se izvrše ratni zločini proizvoljnog lišenja slobode,
4 mučenja i ubistva.

5 Zato, panel na osnovu dokaza sagledanih u celini,
6 zaključuje da je na osnovu članova 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona,
7 g. Shala van razumne sumnje kriv po tačkama 1, 3, i 4
8 potvrđene optužnice za izvršenje sledećih krivičnih dela:

9 (i) proizvoljno lišenje slobode kao ratni zločin. Tačka
10 1, izvršen nad najmanje 18 lica približno do 17. maja 1999, do
11 5. juna 1999, u fabrici metala u Kukešu; zatim:

12 (ii) mučenje kao ratni zločin, tačka 3, izvršen nad
13 najmanje osamnaest lica, približno od 18. maja 1999. do 5.
14 juna 1999. godine u fabrici metala u Kukešu i

15 (iii) ubistvo kao ratni zločin, tačka 4, izvršen nad
16 jednim licem, 5. juna 1999, ili približno tog datuma u fabrici
17 metala u Kukešu.

18 Sada ću preći na odluku o kazni.

19 Pre nego što pročitam izreku presude, ukratko ću izneti
20 šta je svrha kažnjavanja i koje je faktore panel uzeo u obzir
21 da bi utvrdio odgovarajuću kaznu za krivična dela za koje g.
22 Shala shosi krivičnu odgovornost.

23 Panel podseća na to, da su retribucije i prevencija
24 prevashodna svrha kažnjavanja lica koje je oglašeno krivim za
25 učinjeno krivično delo.

1 Osim toga, panel želi da istakne, koliko je važno da se
2 izvršioci tih teških krivičnih dela, koja se tiču cele
3 međunarodne zajednice, izvedu pred lice pravde i da se stane
4 na put nekažnjivosti, makar i decenijama posle događajima o
5 kojima se ovde sudi i uprkos opštoj i dugotrajnoj praksi
6 zastrašivanja svedoka na Kosovu.

7 Kazna takođe mora održavati zahtev za ostvarivanje pravde
8 za lica koja su direktno ili indirektno žrtve krivičnih dela.
9 Još jedna važna svrha kažnjavanja jeste da se uvažavaju i
10 patnja naneti žrtvama i društvu u celini.

11 Osim toga, svrha kazne koju će izreći panel jeste da se
12 jasno stavi do znanja da se pravila međunarodnog humanitarnog
13 prava moraju poštovati svuda i u svim okolnostima.

14 Na kraju, panel smatra da sprovođenje načela jednakosti
15 pred zakonom predstavlja dodatnu svrhu kažnjavanja u ovom
16 predmetu.

17 Da bi te ocene panela stavilo u pravi kontekst, poteciću
18 [sic] -- na zahteve koje su iznele strane u postupku.

19 Specijalizovani tužilac je zatražio da se g. Shali izrekne
20 jedinstvenu kazna zatvora u trajanju od 28 godina za njegovo
21 sveukupno kažnjivo ponašanje. Odbrana je pak tvrdila da kazna
22 u slučaju osude, mora biti pravična i srazmerna i u sebi
23 nositi određenu poruku ljudskosti. Zastupnik žrtava nije
24 precizirao visinu tražene kazne za svaku pojedinačnu optužbu,
25 ali je rekao da bi kazna morala biti veoma visoka.

1 G. Shala, ne možete nam se sada obraćati.

2 Prilikom odmeravanja kazne, panel je imao u vidu sledeće
3 faktore: težinu krivičnih dela...

4 [Konsultacije Odbrane i optuženog]

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Zahvaljujem
6 se braniocu.

7 Težinu krivičnih dela i njihove posledice, lični doprinos
8 određenog lica izvršenju krivičnih dela, lične prilike
9 osuđenog lica i eventualne olakšavajuće ili otežavajuće
10 okolnosti povezane s tim faktorima.

11 Što se tiče težine krivičnih dela, panel je smatrao da je
12 proizvoljno lišenje slobodi -- slobode, po svojoj priodi teško
13 krivično delo, zato što se njime žrtve izlažu i drugim
14 kršenjima ljudskih prava, da mučenje predstavlja atak na
15 ljudsko dostojanstvo, bezbednost i duševno i telesno zdravlje,
16 a da je ubistvo samo po sebi jedno od najtežih krivičnih dela,
17 pošto je vrednost koja se štiti sam ljudski život.

18 U ovom premetu, osamnaestoro lica držano je u
19 zatvoreništvu u fabrici metala u Kukešu, u nehumanim i
20 ponižavajućim uslovima, redovno fizički i psihički
21 zlostavljano i živelo u stalnom strahu da će u bilo kom
22 trenutku biti fizički zlostavljano, ili čak ubijeno. Ti ljudi
23 bili su prisiljeni da gledaju i slušaju fizičko zlostavljanje
24 drugih zatvorenika, videli su druge zatvorenike oblivene
25 krvlju i u modricama oteklih udova ili slomljenih zuba.

1 Zatvorenik žrtva ubistva iz optužnice, preminuo je u
2 zatvoreništvu u fabrici metala u Kukešu, od posledica strelnih
3 rana i uskraćivanja adekvatne medicinske nege. Ostali
4 zatvorenici bili su prinuđeni da glje [sic] -- da gledaju
5 užasnu agoniju tog čoveka, kome je medicinska pomoć namerno
6 bila uskraćena.

7 Što se tiče posledica krivičnih dela, panel napominje da
8 su žrtve usled proizvoljnog lišenja slobode i mučenja,
9 pretrpele trajne posledice fizičkih i psihičkih trauma koje
10 sam navela ranije. Neke od žrtava više nisu u stanju da
11 zarađuju za život, izdržavaju porodicu ili da ponovo steknu
12 finza [sic] -- finansijsku nezavisnost.

13 Panel je takođe uzeo u obzir ne samo ubistvo direktne
14 žrtve i posledice koje je to imalo na ljude koji su bili
15 očevici zlostavljanja i smrti tog zatvorenika, već je
16 posledica koje je to ostavilo na članove njegove porodice.

17 Panal je osim toga uzeo u obzir dve otežavajuće
18 okolnosti. Naime, to što je mučenje izvršeno uz izuzetnu
19 surovost, i što su žrtve bile posebno osetljive ili
20 bespomoćne.

21 Iz navedenih razloga, panel je ocenio da se u ovom
22 predmetu rešavalo o teškim krivičnim delima.

23 Što se tiče ličnog doprinosa g. Shale krivičnim delima,
24 panel napominje da je g. Shala imao aktivnu ulogu u grupi
25 pripadnika OVK, koji su proizvoljno lišili slobode, mučili i

1 ubijali zatvorenike u fabrici metala u Kukešu. On je u okviru
2 OVK u fabrici metala u Kukešu, imao izvestan stepen
3 samostalnosti i ovlašćenja iako formalno nije imao komandnu
4 ulogu.

5 Pored toga, panel podseća da je g. Shala lično i
6 umišljajno zlostavljao neke zatvorenike u fabrici metala u
7 Kukešu. Zato je panel ocenio da je g. Shala imao umišljaj i u
8 velikoj meri lično doprineo izvršenju predmetnih krivičnih
9 dela.

10 I na kraju, što se tiče ličnih prilika g. Shale.

11 Iako prihvata da je g. Shala tokom sukoba proživeo teške
12 trenutke, panel tome ne pridaje veliki značaj. Panel nije
13 ustanovio nikakve druge lične prilike koje bi opravdale
14 umanjivanje kazne.

15 Ovo je bio rezime zaključaka panela. Sada ću saopštiti
16 odluku o krivici.

17 G. Shala, molim vas, ustanite.

18 U ime naroda Kosova, iz razloga izloženih u presudi i
19 pročitanoj sažetku, nakon razmatranja svih dokaza i argumenata
20 strana u postupku i zastupnika žrtava, na osnovu članova 43 i
21 44 Zakona i pravila 158, 159, 163 pravilnika, panel vas, g.
22 Shala oglašava krivim za sledeća krivična dela:

23 Tačka 1 proizvoljno lišenje slobode kao ratni zločin po
24 članu 14(1)(c) i članu 16(1)(a) Zakona, na osnovu učestvovanja
25 u osnovnom obliku udruženog zločinačkog poduhvata;

1 Tačka 3, mučenje kao ratni zločin po članu 14(1)(c) i
2 članu 16(1)(a) Zakona, na osnovu učestvovanja u osnovnom
3 obliku udruženog zločinačkog poduhvata i tačka 4, ubistvo kao
4 ratni zločin, po članu 14(1)(c)(1) zakona na -- i članu
5 16(1)(a) Zakona, na osnovu učestvovanja u osnovnom obliku
6 udruženog zločinačkog poduhvata.

7 Panel vas oslob -- oslobađa optužbe po tački 2 za ratni
8 zločin surovog postupanja.

9 Sada ću saopštiti odluku o kazni.

10 G. Shala, pošto ste oglašeni krivim za više krivičnih
11 dela, panel je u skladu s pravilom 163(4) pravilnika odmerio
12 kaznu za svaku optužbu po kojoj ste osuđeni.

13 Najpre ću pročitati kazne za svako pojedinačno delo, a
14 potom izreći jedinstvenu kaznu za vaše sveukupno kažnjivo
15 postupanje.

16 Ovaj panel je odredio sledeće pojedinačne kazne. Kaznu
17 zatvora u trajanju od 6 godina za ratni zločin proizvoljno
18 lišenja slobode. Tačka 1, kaznu zatvora u trajanju od 16
19 godina za ratni zločin mučenja, tačka 3 optužnice. I kaznu
20 zatvora od 18 godina za ratni zločin ubistva, tačka 4.

21 Panel vas osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju
22 od 18 godina, u koju se uračunava vreme koje ste proveli u
23 pritvoru.

24 G. Shala, možete da sednete.

25 OPTUŽENI: [Prevod] --

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] G. Shala,
2 ovo nije trenutak da se obraćate. Ne smete sada da nam se
3 obraćate. Niko ne može da čuje ono što govorite.

4 G. GILISSEN: [Prevod] Časni sude, smem li ja da vam se
5 obratim?

6 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] G. Gilissen,
7 ja vam sugerišem da odete do vašeg klijenta i da porazgovarate
8 sa njim. Ja sam isključila njegov mikrofona, tako da u galeriji
9 za publiku ne mogu da čuju ono što on govori.

10 [Konsultacije odbrane i optuženog]

11 [Konsultacije panela i sudskog službenika]

12 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Izvolite, g.
13 Gilissen.

14 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala vam, časni sude.

15 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala vam
16 što ste porazgovarali sa vašim klijentom i smirili ga.

17 Služba sekretarijata će sada dostaviti poverljivu verziju
18 presude u elektronskom formatu.

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Hvala, časni sude. Poverljiva
20 verzija prvostepene presude zavedena pod brojem F00847 je sada
21 dostavljena svim ovlašćenim primaocima.

22 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Zahvaljujem
23 se.

24 G. Shali će danas biti uručen overeni pismeni otpравak
25 presude na engleskom jeziku, presuda na albanskom jeziku biće

1 nam uručena kada bude spremna, a strana u postupku i zastupnik
2 žrtava po potrebi mogu da se obrate Sekretarijatu u vezi sa
3 ovim pitanjem ukoliko bude potrebe.

4 Panel će u odgovarajućem roku izdatu javnu redigovanu
5 verziju prvostepene presude.

6 I na kraju, panel podseća da zadržava nadležnost u ovom
7 predmetu, kako bi u odgovarajućem roku izdao nalog o
8 reparacijama u skladu sa članovima 28(8) i 44(6) zakona, u kom
9 će odrediti odgovarajuće reparacije žrtvama.

10 Sednica je završena.

11 --- Sednica se završava u 14:49 časova

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25